

SORU 1

(Bekir ÜNVER)

İşi yapan gerçek bir öznesi olmayan fiillere edilgen fiil denir. Edilgen çatılı fiillerde özne, işi yapan değil yapılan işten etkilenen durumundadır. Edilgen fiiller, fiil kök veya gövdelerine "-l" veya "-n" eklerinin getirilmesiyle oluşturulur. Edilgen fiiller, nesne-yüklem ilişkisine göre daima geçişsizdir.

Buna göre aşağıdaki cümlelerden hangisi edilgen çatılıdır?

- A) Kalabalığın arasından bir anda ileriye doğru atıldı.
- B) Oktay Sinanoğlu, ne yazık ki Nobel'e layık görülmedi.
- C) Yırtıcı kuşlar köyümüzün üzerinde uçuyordu.
- D) Babasıyla İstanbul'a gideceğine çok seviniyor.

SORU 2

(Kubilay ORAL)

Etken fiiller, nesne - yüklem ilişkisine göre geçişli veya geçişsiz olabilir.

Buna göre aşağıdaki cümlelerden hangisi hem etken hem de geçişsiz bir fiildir?

- A) Söylediklerini herkes anlamıştır umarım.
- B) Hiç durmadan beş kilometre koştu.
- C) Söylediklerinin hepsi öğretmenlere aktarıldı.
- D) Ahmet söylediklerine çok sinirlendi.

SORU 3

(Esra ŞAHİN)

Aşağıdaki cümlelerin hangisinde çatı aranmaz?

- A) Kızlar tartışırken İsmail ormanın ucunda görünmüştü bile.
- B) Birazcık sıkıntıyla baktı ona Sinan.
- C) O sesi Saliha çıkarmıştı.
- D) Okullar tatil olduğu için kızlar rahattı.

SORU 4

(Kubilay ORAL)

(I) İnsanlık tarihinde, 400 yıl öncesine kadar, evrenimiz hakkında bildiğimiz her şey, çıplak gözle yapılan gözlemlerden elde ediliyordu yani herhangi bir alet kullanılmıyordu. (II) Sonra Galileo teleskopunu 1610 yılında uzaya yöneltti ve Dünya büyük keşiflere gözlerini açmış oldu. (III) Satürn'ü gördük, büyüleyici halkaları vardı. (IV) Jüpiter'in en az Dünya kadar büyük uyduları vardı.

Bu metine işaretlenmiş kısımlarla ilgili aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) I. kısımda birden fazla edilgen fiil vardır.
- B) II. cümlede birden fazla etken fiili vardır.
- C) III. kısımdaki birden fazla geçişli fiil vardır.
- D) IV. cümlede çatı özelliği aranmaz.

SORU 5

(Bekir ÜNVER)

Yüklem geçişli olduğu halde cümlede nesne kullanılmamış olabilir. Bu durum fiilin çatısını etkilemez. Bu durumda o fiiller nesne almadığı halde geçişli fiil durumundadır.

Aşağıdaki cümlelerin hangisinde nesne almadığı halde geçişli fiil vardır?

- A) Arkadaşım her zamanki gibi bu toplantıda da pot kırdı.
- B) Kitabı okulda unuttuğumu eve gelince anladım.
- C) Çocuğun acı bakışları herkesi derinden etkilemişti.
- D) Saatler süren aramanın ardından en sonunda dolapta bulduk.

SORU 6*(Bekir ÜNVER)*

(I) Satranç, 6. yüzyılda Hindistan'da ortaya çıkmış, taşlarının görüntüleri zamanla değişmiş olsa da kuralları hiç değişmeyen, kralların oynayacağı kadar ciddi ve eğitici bir oyundur. (II) Zamanla tüm dünyaya yayılmış, Mısır'daki tarihî kalıntılarda bile izlerine rastlanmıştır. (III) Satrancın dünyada saygı duyulan, özel ve eğitici bir yönü vardır. (IV) Satranç; federasyonlaşmış kulüpleri olan, çok ciddiye alınması icap eden, sürekli antrenman yapılması gereken bir zihin sporudur.

Yukarıdaki cümlelerin hangisinde çatı özelliği aranabilir?

- A) IV. B) III. C) II. D) I.

SORU 7*(Kubilay ORAL)*

İşteş eylemler, öznelerin işi yapma durumuna göre karşılıklı yapma veya birlikte yapma anlamı taşıyabilir.

Buna göre aşağıdaki cümlelerden hangisi bir işi birlikte yapma anlamı taşımaktadır?

- A) Toplantıda yeni projeyi uzun uzun tartıştık.
B) Topladığımız cevizleri akşamüstü paylaştık.
C) Çocuklar heyecanla denize koşuştular.
D) Askerdeki eşimle aylarca mektuplaştık.

SORU 8*(Kubilay ORAL)*

Edilgen veya geçişsiz özellikteki cümlelerin öznesi bulunmaz.

Buna göre aşağıdaki cümlelerin hangisinin öznesi yoktur?

- A) Yarın pikniğe gidilecek.
B) Okula erken gel!
C) Çöpler hızlıca toplandı.
D) Dışarı çıkıp bir şişe süt almalı.

SORU 9*(Esra ŞAHİN)*

- I. Diploma törenine davet ettin mi?
II. Dün pazarda okul arkadaşımı gördüm.
III. Yaptığı hata yüzünden hakem maçtan attı.
IV. Kendime çok güzel bir elbise alacağım.

Bu cümlelerin hangileri geçişli olduğu halde nesne almamıştır?

- A) I-II B) II-III
C) I-III D) I-IV

SORU 10*(Bekir ÜNVER)*

(I) İlçemizde her yıl öykü inceleme yarışmaları düzenleniyor. (II) Bazı yayınevleri öykü kitaplarının basımı ile ilgilenmiyor. (III) Yarışmalarda ödül alanların sayısı her geçen gün artıyor. (IV) Yarışmalara olan ilgiyi artırmak için sık sık öykü günleri yapıyor.

Yukarıdaki parçada numaralanmış cümlelerin hangi ikisinde yüklem edilgen çatılı eylemdir?

- A) I. ve II. B) II. ve III.
C) III. ve IV. D) I. ve IV.

SORU 11*(Bekir ÜNVER)*

Eylemin belirttiği hareket, olay ya da kılış, nesne üzerinde gerçekleşiyorsa yani bir nesneyi etkiliyorsa, bu fiil nesne alabiliyor ve geçişli demektir. Örneğin "Kuşlar yemlerini yediler." cümlesinde özne olan kuşların yaptığı yeme eylemi yemlerin yani cümlelerin nesnesi üzerinde gerçekleşmektedir. Bu nedenle "yediler" eylemi geçişlidir.

Bu bilgilere göre aşağıdaki cümlelerden hangisinin yüklemi geçişsiz bir eylemdir?

- A) Üstelik kimseyle görüşmesine de izin vermiyordu.
B) Can evinden vurmuştu aşk sultanı, Mevlâna'yı.
C) Köpürüp coşan gazellerle, yüreğinin acısını haykırıyordu.
D) Konya'dan ayrıldığını da kimse görmemişti.